

مقایسه هزینه- فایده استفاده از باتل ساکشن های موجود و کیسه ساکشن یکبار مصرف بیمارستان امام رضا ارومیه در طی سال ۱۳۹۴

زمینه و هدف: با توجه به پایش های صورت گرفته در زمینه عفونت های بیمارستانی، بیشترین علت انتقال عفونت ها از طریق تجهیزات و پرسنل بیمارستان ها می باشد، در این میان تجهیزات پزشکی مربوط به دفع ایمن مایعات و ترشحات ناشی از ساکشن علی رغم آنکه یکی از محورهای اصلی در کنترل عفونت محسوب می شوند، همواره مغفول مانده است، و متأسفانه به علت اینکه این تجهیزات اکثراً در دید اول درآمد زا نیستند، از دیدگاه مدیران در اولویت قرار نمی گیرند.

امروزه در عرصه حوزه پزشکی محتویات ساکشن ها به دو روش سنتی (موجود) و استفاده از کیسه ساکشن یکبارمصرف جمع آوری می شوند. بنابراین در پژوهش حاضر به مقایسه هزینه و معایب و مزایای این دو روش پرداخته شده است.

روش مطالعه: در مطالعه حاضر از روش تطبیقی برای مقایسه دو روش مورد نظر (سنتی و کیسه ساکشن یکبار مصرف) استفاده گردیده است که مبنای گردآوری اطلاعات در مطالعه حاضر بر اساس تئوری هزینه - فایده و بررسی اسناد و فاکتورهای مالی و مقدار زمان صرف شده نیروی انسانی بکار گرفته شده در هر دو روش می باشد. همچنین از روش دلفی برای اخذ نظرات متخصصین و کارشناسان برای تخمین اثرات عفونی و آلودگی زیست محیطی بهره گرفته شده است.

یافته ها: یافته های پژوهشی حاکی از آن است که استفاده از کیسه ساکشن های یکبارمصرف از نظر هزینه کیسه ساکشن، هزینه امحا، هزینه نیروی انسانی، هزینه آب مصرفی و هزینه موادگندزدا نسبت به روش های سنتی تخلیه محتویات ساکشن، اسکراب و گندزایی تفاوت چندانی ندارند. با توجه به اینکه کیسه ساکشن های یکبارمصرف به عنوان پسماندهای عفونی امحا شده و از طریق واحد بی خطر سازی پس ماندها بی خطری می شود. همچنین در سیستم ساکشن جدید اتصال به صورت سری وجود دارد و کاهش احتمال تعویض آن وسط عمل جراحی جهت اتصال مجدد وجود نخواهد بود ولی در سیستم های قبلی در صورت پر شدن هر باتل بایستی باتل خالی شده یا جایگزین شود. از سوی دیگر با توجه به وجود سیستم بسته و امحا مستقیم آن احتمال مواجهه کاربر با ترشحات نزدیک به صفر بوده در صورتی که در روش سنتی ملزم به اجرای فرایند انتقال، تخلیه باتل ساکشن جهت استفاده مجدد برای اعمال جراحی بعد وجود دارد و از طرفی جهت شستشو و اسکراب نیاز به استفاده از مواد شوینده و گند زدا می باشد که در انجام مراحل این فرایند احتمال بالای مواجهه با ترشحات خطرناک موجود در باتل، مواد شوینده و مواد گند-زدا خواهد بود که برای کاهش این خطر الزاماً نیاز به رعایت احتیاطات استاندارد در سطح بالا خواهد بود که بالطبع آن نیز هزینه بر است.

نتایج: - یافته های پژوهشی حاکی از آن است که هزینه کیسه ساکشن های یکبارمصرف (۱۷۰۰۰۰ ریال) تفاوت چندانی از نظر هزینه با روش سنتی که مستلزم صرف نیروی انسانی (زمان)، هزینه محلول گندزدا، مصرف آب، نگهداری سیستم ساکشن، مواد شوینده و ... (۱۶۱۰۰۰ ریال) است؛ ندارد.

- مواجهات اخیر شغلی در طی تخلیه محتویات ساکشن در اثر پاشیده شدن ترشحات ساکشن از ۲ مورد در سال ۱۳۹۳ به صفر مورد در سال ۱۳۹۴ رسیده است.

- بارشیمیایی به علت عدم استفاده از شوینده ها و گندزداها کاهش یافته است (طبق نظر صاحب نظران و کارشناسان امر بر اساس روش دلفی)

- بار میکروبی به علت عدم تخلیه در سیستم فاضلاب بیمارستان کاهش نشان می دهد (طبق نظر صاحب نظران و کارشناسان امر بر اساس روش دلفی)

- به علت عدم نیاز به شستشو و تمیزکاری و گندزدایی با استفاده از کیسه های ساکشن یکبار مصرف صرفه جویی زمانی به مدت ۳/۵ نفر- ساعت در شیفت صبح اتاق عمل وجود داشته است که با افزایش بهره وری نیروی انسانی امکان تمرکز بر گندزدایی کامل و اصولی در اتاق عمل پس از هر بار جراحی به صورت بهینه وجود خواهد داشت.

- با توجه به عدم نیاز به نگهداری مواد گندزدا صرفه جویی نیروی انسانی (۲۰ نفر- ساعت در ماه) در امورات خرید، نگهداری، امحا و صرفه جویی در مصرف مواد شیمیایی وجود داشته است.

- با توجه به استفاده مکرر باتل های ساکشن سنتی امکان خرابی شناور قطع جریان در سال ۱۳۹۳ نزدیک به ۱۰ مورد گزارش شده است که به علت خرابی آلودگی سیستم ساکشن بیمارستان نیز وجود داشته است ولی در ساکشنهای کیسه یکبار مصرف به علت یکبار مصرف بودن آن در سال ۱۳۹۴ آلودگی سیستم بیمارستان وجود نداشت.

بحث: با توجه به نتایج فوق و با عنایت به الزام وزارت بهداشت و درمان برای استفاده از لوازم یکبار مصرف در سنجه های اعتبار بخشی، استفاده از کیسه های یکبار مصرف با لحاظ مزایا و معایب دو روش فوق استفاده از کیسه یکبار مصرف بخصوص در اتاق عمل و بخش های ویژه مناسب و بهینه و ایمن و بر مبنای استانداردهای تعریف شده می باشد.

کلمات کلیدی: باتل ساکشن، کیسه ساکشن یکبار مصرف، هزینه- فایده